

Dušan Puvačić

**SA SLOBODANOM
SELENIĆEM:
U LANKASTERU,
LONDONU I
(TELEFONOM) U SOLUNU
UGLAVNOM O TEMAMA
OKO KOJIH SE NISMO
SPORILI**

PISMA I KOMENTARI

Književnost 2/2008

PISMA I KOMENTARI

SA SLOBODANOM SELENIĆEM:

U LANKASTERU, LONDONU I (TELEFONOM) U SOLUNU – UGLAVNOM O TEMAMA OKO KOJIH SE NISMO SPORILI

Dušan Puvačić

Sećam se i danas, sasvim jasno, osećanja strepnje dok sam ga čekao na lankasterskoj železničkoj stanici. Dolazio je kao gost Britanskog saveta da na Lankasterskom univerzitetu, kao kolega sa beogradske Akademeije za dramske umetnosti, održi predavanje na neku pozorišnu temu. Ne pamtim čak ni koje je to tačno godine bilo. Pretpostavljam negde krajem sedamdesetih ili početkom osamdesetih. Sigurno posle 1978, kad smo se uselili u našu prvu englesku kuću. Nismo se poznavali. U Beogradu sam ga viđao uglavnom na ulici ili u Klubu književnika, ali sama pomisao da dva-tri dana treba da mu budem domaćin izazivala je u meni nelagodnost koju, pretpostavljam, ni najveštija gluma neće moći da sakrije. Ništa lično. Tek svest da smo, tokom mojih desetak radnih godina u *Književnim novinama*, i Slobodana Selenića često imali na meti u zajedljivim komentarima objavljivanim u rubrici "15 dana". Videli smo u njemu miljenika jedne moćne koterije koja nama iz *Književnih novina* nije bila naklonjena. Pozorišni kritičar *Borbe* i umetnički direktor Avala-filma, sedeo je uz skute Ratku Draževiću koji je, iz nekog razloga, godinama bio predmet naših zadevanja i žaoka. Pa bismo zakačili i Selenića, uz Draževića. Kako ćemo komunicirati? Pitao sam se da li i on, kao ja, pamti/zlopamti to vreme, i da li sprema kakvu revanš-žaoku kad se sretnemo. Čak sam se bio pripremio – u slučaju konfrontacije – za protivudar: Zar se ne seća izuzetno pohvalne kritike Pavla Zorića objavljene u *Književnim novinama* po izlasku njegovog prvog romana, *Memoari Pere Bogalja*. Pavlovih reči da je "napisao jednu hrabru, oštru, nekonformističku knjigu, nedovoljno ujednačenu, i sa tragovima pomodnog verbalizma, ali knjigu nesputanu strahom i obzirima koja uznemirava, koja zadire u neke suštinske stvari našeg vremena."

Bio sam svestan da je u Beogradu, krajem šezdesetih i početkom sedamdesetih, među piscima, došlo do dramatičnih prestrojavanja. Nekadašnji ljuti

protivnici postajali su saveznici i prijatelji. Sećam se da je između 1970. i 1973, koliko sam bio sekretar redakcije, u *Savremenik* često navraćao Antonije Isaković, nekadašnji vodeći "Delaš", na čašicu razgovora - i vlahova, albanskog konjaka ili poljske votke, zavisno od toga kad smo šta točili. Primetio je jednom prilikom: "Da mi je neko rekao da ću se jednog dana osećati prijatnije u *Savremeniku* nego u *Delu*, proglasio bih ga ludim." I Sveta Lukić nam je postao redovan saradnik. A i Selenić je, prisetio sam se, poslao za aprilski broj 1971, odgovor na anketu "Oblici i mogućnosti proznog izraza". Znači, nije zlopamtilo!

Stigao je negde u rano posle podne. Na stanici smo lako ustanovili ko je ko, prišli jedan drugom, pozdravili se, rukovali. Kolima sam ga odvezao u hotel, nedaleko od moje kuće u Morkombu, i ukratko obavestio o programu boravka. Pošto je predavanje zakazano za 11 sati, doći ću po njega u 10. Posle predavanja, obilazak univerzitetske biblioteke i ručak u obližnjem pabu: uveče, večera kod šefa Odseka za centralno i jugoistočno-evropske studije, profesora Sesila Perota (koji će, kasnije, postati jedan od protagonista Selenićeve drame o knezu Pavlu). Sutradan, sa mnom, turistička vožnja do Lejk Distrikta. Uveče oproštajna večera u mojoj kući, sa nekoliko kolega i koleginica. Sledećeg dana, povratak u London.

Prvi razgovori koje smo vodili bili su, kako to obično biva, informativno-konvencionalni. Pitam ga: kad je došao, koliko ostaje, koje će univerzitetu posetiti... On mene: koliko sam već u Lankasteru, šta predajem, ko su mi kolege, koliko studenata imam... Kaže da poznaje i voli Englesku, a ova poseta ga podseća na davne dane, kad je kao student proveo u Bristolu jednu školsku godinu. Razgovor teče spontano, bez natezanja. On se ponaša savršeno prirodno, ležerno, gospodski. Primećujem da sam i ja sve opušteniji, da jučerašnje tenzije popuštaju. Vidim da su i moje kolege impresionirane. Ne samo njegovim engleskim jezikom, nego i spremnošću da na svako pitanje odgovori iscrpno i bez zaziranja.

Dok smo se uveče vozili u *Old vicarage*, Perotovu kuću u jednom selu blizu Lankastera, ispričao sam mu na brzinu da je Perot proveo pet godina (1934-1939) na Dvoru u Beogradu, kao tutor kraljevića Petra, i da je ostao u prijateljskoj vezi sa knezom Pavlom. Pošto rado priča o svojim beogradskim danima može, ako ga interesuje, s Perotom slobodno da zapodene razgovor na tu temu. Ne znam o čemu su sve njih dvojica razgovarala, ali pamtim Perotove reči, kad smo se prvi put posle te večere videli: "What a nice man!"

Sutradan, u kolima, na putu za Lejk Distrikt, počeo sam da ga zapitkujem o njegovim nedaćama s vlašću, posle objavljivanja *Memoara Pere Bogalja*, a posebno o zabrani njegovog drugog romana *Pismo-glava*. Od nekog sam bio čuo da je ceo već odštampani tiraž u "Prosveti" bio uništen. "Nije ceo," kaže. "Nekako sam iz štamparije izvukao dva nepovezana primerka." Neću da ponavljam sve ono što je dobro poznato i lepo ispričano u Palavestrinom *Nekropolju* i knjizi *Oči u oči sa Selenićem* Miloša Jevtića, ali moram da kažem nešto o tome kako je, u vožnji, tekao dalji razgovor.

Završavajući priču o zabranama, cenzuri, oduzimanju pasoša i aroganciji moćnika rekao je da je, ipak, vrlo srećan čovek. Da se sve to desilo u neka još luđa vremena, prošao bi kao njegov otac ili tetka: njega streljali, a nju batinama usmrtili, partizani, njihovi ratni drugovi. Nadovezujući se na ovo, kažem da i ja njemu mogu da ispričam nešto slično. Teča moje majke, Gojko Rakić, trgovac i gostioničar iz Bosanskog Petrovca, kad su počela ustaška klanja, sklonio se u Šibenik. Kući se vratio kad su pokolji prestali. Streljali ga partizani kao "sabotera ustanka", čim su prvi put oslobodili Petrovac. U to je, šušalo se, bio umešan neki poslovični srpski kum. Sva su njegova deca, njih petoro, ko ranije ko kasnije, završila na partizanskoj strani. Najstariji sin, predratni Skojevac, kao logoraš u Norveškoj, ostali, dva sina, dve ćerke i zet - u šumi. Starija ćerka je imala već i oficirski čin kad je, pred kraj rata, optužena "zbog saradnje sa savezničkom vojnom misijom" i kao "špijunka" - nikad nije tačno utvrđeno - umorena batinama ili streljana.

Nastavljamo, u sličnom ključu, o mome detinjstvu u Banjaluci, ustaškom logoru, izbeglištvu u Požarevcu, banderama sa obešenim leševima, bombardovanju, mrtvim konjima, prvom ruskom oficiru koga sam video, streljanju "namačkih Rusa" u požarevačkoj Zabeli. Posle menjamo temu. Preuzimam ulogu turističkog vodiča, i kažem: "Nasluša se ovaj lepi kraj morbidnih balkanskih priča." "Da," odgovara Selenić, "pretpostavljam da bi svako naš koga ovde dovedete mogao da ispriča ponešto slično."

Na večeru je iz hotela došetao sam. Nije mi dozvolio da dođem po njega. Od cele te večeri u sećanju mi je najupečatljivije ostao jedan bizaran detalj – njegova savršeno izbeljena i besprekorno ispeglana i, pretpostavljam, uštirkana bela košulja. Takvu košulju, čvrsto verujem, ni pre ni posle nisam video! U odnosu na mene i moje šlampave engleske kolege bio je oličenje elegancije. To je kasnije potvrdila i moja

supruga, kad je primetila da u našoj kući nikad nismo imali prijatnijeg i elegantnijeg gosta. "What a nice man," kako reče Perot.

Sutradan, na železničkoj stanici, dok smo se opraštali i dok sam mu obećavao da ću ga - kako je tražio da obećam - obavezno potražiti kad dođem u Beograd, osećao sam da mi je žao što odlazi.

Posle mnogo godina, u Londonu, 1993. ili 1994. kad smo se bolje upoznali i, smem da kažem, sprijateljili, pomenuo sam mu, u jednom hajgejtskom pabu, s kakvim sam ga osećanjem nelagodnosti i napetosti dočekao na lankasterskoj železničkoj stanici. Nasmejao se i rekao da je i on, dolazeći u Lancaster, osećao nešto slično.

Po povratku u Beograd javio mi se, kratko, pismom, da se zahvali na gostoprimstvu i svemu ostalom, uz ponovljeni poziv da ga potražim kad na leto dođem. U Beogradu je, međutim, u to vreme bilo mnogo bližih i važnijih prijatelja, a vremena za druženje uvek premalo. Nisam mu se javljao, niti smo bili u vezi sve do 1989. Čitao sam ono što je objavljivao i iz daleka, uglavnom preko štampe, pratio ono što radi. U međuvremenu je Perot otišao u penziju i nekoliko godina kasnije, 1984. godine, iznenada umro. Odsek na kojem sam predavao je, zbog finansijskih restrikcija, koje je uvela nova vlada Margaret Tačer, ugašen i ja sam, zahvaljujući pre svega Perotovoj predsmrtnoj intervenciji, sledeće godine prešao u London (što će biti tema jedne od mojih sledećih priča). Kad sam od Predraga Palavestre čuo da Selenić prikuplja građu o knezu Pavlu, jer se sprema da piše dramu o njemu, pomislio sam da bi mu Perotova sećanja na tutorske dane provedene na Dedinju mogla koristiti. Perot mi je još 1975. godine, odmah po objavljivanju, poklonio prvu knjigu svojih memoara, *The Tighrope (Nategnuto uže)*. Cela prva polovina knjige, nešto preko 100 strana, bila je posvećena njegovom boravku u Jugoslaviji. Fotokopirao sam prvih deset poglavlja i poslao Seleniću, uveren da je dvorski život viđen "iznutra" upravo ono što je dramskom piscu potrebno. Odgovorio mi je pismom, 4. septembra 1989:

"Dragi Dušane,

veliko vam hvala što ste mi poslali fotokopiju onih strana Parrottove knjige koje se odnose na njegov boravak u društvu kraljevske porodice. Pokušavam da napišem jednu dramu o knezu Pavlu pa me sve što je u vezi sa njim, kraljevskom porodicom i međuratnim periodom vrlo zanima.

Nadam se da ćete uskoro do Beograda i da ćemo tada imati prilike da se ispričamo.

Srdačno vas pozdravljam i još jednom zahvaljujem.

Slobodan Selenić

P. S. Ne znam tačno kada ste poslali pismo. Kada sam se posle tri nedelje odsustvovanja vratio u Beograd, pismo me je čekalo u Savezu književnika, pa time možete objasniti što vam sa zakašnjenjem odgovaram.

S. S. “

Drama *Knez Pavle* je objavljena već sledeće godine. Kad sam je pročitao odmah sam uočio da su neki pikantniji, humoristički detalji imali svoje izвориšte u Perotovim sećanjima. Drama i počinje Pavlovim i Perotovim dijalogom, kad Pavle, na Perotovo pitanje šta bi, da nije princ, najradije u životu bio, odgovara: “Kustos Ašmolien muzeja u Oksfordu.” Od Perota sam i lično nekoliko puta čuo istu tu Pavlovu rečenicu. I miris “onog groznog ulja kojim Stojadinović zaliva svoju kosu”, i stolica u stilu Luja Četrnaestog, u kojoj se Stojadinović “tako bučno zasmejao i toliko razmahao da ju je gotovo razvalio” se pominju u Perotovim memoarima. Kao i Perotov “gaf”, kad je majku kneginje Olge upitao da li govori ruski: “Mene. Veliku kneginju Jelenu Vladimirovnu Romanov, unuku ruskog cara, rođenu sestru naslednika ruskog prestola, gospodin Perot je upravo zapitao – da li govorim ruski! (*Svi prsnu u smeh.*)“ I ovu anegdotu o sebi Perot je rado pričao u društvu kad bi, za njegovom trpezom, došlo do pometenija jezika. Siguran sam da bi se, jednom pomnijom analizom oba teksta, našlo još dosta toga.

Prilika “da se ispričamo” ukazala se tek na jesen 1993. Kad su počeli Juratovi, ja gotovo deset godina nisam dolazio u Jugoslaviju, a gostiju iz Beograda je bilo sve manje. Kad sam od Dušana Kire Simića, dopisnika *Politike*, čuo da Selenići, Merima i Slobodan, dolaze u London i da će odsesti kod njega, istinski sam se obradovao. Sa Simićima smo se tih godina često viđali i uzajamno posećivali, pa sam bio siguran da domaćin neće kriti svoje goste i čuvati ih samo za sebe. Sreli smo se nekoliko puta, kod Simića i kod nas, a tema za razgovor i novih balkanskih morbidnih priča bilo je na pretek.

Londonsko Udruženje srpskih pisaca u inostranstvu, ASWA, pozvalo je Selenića da na književnoj večeri 16. septembra 1993, upriličenoj zbog njegovog

boravka u Londonu, govori o svojoj literaturi i književnosti tad već umanjene Jugoslavije. O književnosti se, imao sam utisak, te večeri govorilo najmanje. Prevladala je “preča“ tema – politika. Neko ga je upitao kako bi on rešio krizu u Jugoslaviji. Odgovorio je da bi, kad bi umeo - radio to, a ne bi pisao knjige.

Premda su vremena bila sumorna, za večerama je uvek bilo i šale i smeha. Merima je jednom rekla da je ona, mada prava Turkinja, veća Srpkinja od svoga muža. Ja sam dodao da je moja žena, mada stopostotna Jevrejka, bolja Srpkinja od mene, ali da sam ja veći i žešći Jevrejin od nje. Svi smo čekali da se na ovu temu izjasni i Slobodan, ali on je odčutao...

Javio mi se iz Beograda, pismom frankiranim 15. 11. 1993:

“Dragi Duško,

veliko vam hvala za tekst vaše studentkinje Shireen Fakhro. Ja sam bio, zajedno za Bracom, Nadom i Merimom, u Budimpešti na skupu posvećenom Crnjanskom povodom 100-godišnjice njegovog rođenja, pa sam sa malim zakašnjenjem preuzeo rukopis od ljubaznog gospodina Oklobdžije.

Želim još jednom da vam se zahvalim na Tildinoj i vašoj ljubaznosti koja je mnogo doprinela da nam boravak u Londonu, upriličen neprijatnim povodom, ostane u tako lepom sećanju. Razgaljujuće je izaći makar na čas iz klaustrofobične atmosfere u kojoj živimo, ali direktno je bolno gledati kako neki svet živi normalno, vozi se polupraznim autobusima, igra tenis u Holand Parku, dok se mi kao ludaci ovde satiremo i samoupropaštavamo. Najgore je ipak što čak ni uz najbolju volju ne mogu da zamislim neke srećne i skore izlaze iz krvi i blata u kojima smo se zaglibili. Nigde pameti, sabranosti, realizma bez kojih je nemoguće pokrenuti stvari u pozitivnom pravcu. Ostaje nam, nažalost, jedino Bogu da se molimo i ako u njega ne verujemo.

Tildi i vama sve najbolje žele

Merima i Slobodan “

Tekst koji pominje na početku pisma bio je poveći esej koji je jedna moja darovita studentkinja napisala o njegovom romanu *Očevi i oci*, u okviru kursa Moderni jugoslovenski roman koji sam vodio po prelasku u London. U toku cele školske godine čitala su se i pomno, red po red, analizirala samo tri romana. O svakom je trebalo napisati i poduži esej. *Očevi i oci* su, samom svojom englesko-

srpskom temom, bili kao stvoreni za rad sa studentima i za tu vrstu analize. Razgovarao sam o tome sa Slobodanom kad me je posetio na fakultetu i obećao sam da ću mu fotokopirati i poslati da vidi kako engleski studenti doživljavaju njegovu knjigu. "Ljubazni gospodin Oklobdžija" je kolega moje supruge iz "Metalkema", firme u kojoj je neko vreme radila.

Sledećeg leta Selenići su se ponovo našli u Londonu, kad i Nada i Braca Palavestra. Možda su čak i zajedno doputovali. Merima je trebalo da obavi neke lekarske preglede, a Predrag je došao na višednevni seminar o savremenom engleskom romanu, koji je, u Kembridžu, organizovao Britanski savet. Kad god bi se javio telefonom žalio nam se da mu je u Kembridžu gotovo nepodnošljivo. Da se oseća kao gubavac, kome niko neće da priđe i da sa njim progovori. Bilo je to u jeku najžešće antisrpske kampanje, kad su mnogi u svakom Srbinu videli kandidata za Hag. Odlučili smo da Merima, Nada, Slobodan i ja kolima skoknemo do Kembridža – da ga tešimo. Moja supruga nije pošla, jer je morala na posao.

Taj lepi, sunčani dan bi lako bilo rekonstruisati do najsitnijih detalja, jer je maltene svaki korak koji smo napravili zabeležen na velikom broju fotografija koje sam snimio. Da nije bilo Palavestrine morbidne priče o skupu vrlih evropskih intelektualaca koji su ga ignorisali samo zato što je iz Beograda, sve bi bilo kako se samo poželeti može. U Kembridžu sve kao na dlanu: koledži, pabovi, reka, zelenilo. Posle ručka, pre povratka u London, hodočasni susret s Nedom - Edvardom Gojem, najpoznatijim engleskim jugoslavistom i sjajnim prevodiocem - kao toliko puta pre i posle, kad sam dovodio u Kembridž svoje kolege i prijatelje. Dočekao nas je u svom lokalnom pabu, The Volunteer, podalje od centra, na izlaznom putu za London. Ned je, u svojoj kembridžskoj penzionerskoj usamljenosti, voleo te susrete sa ljudima iz zemlje čijoj je literaturi služio ceo svoj radni vek. I beskrajno duge razgovore o književnosti. Naročito sa piscima čije je delo cenio. I Selenić i Palavestra (s kojim se od ranije poznao) bili su među takvima. Dok su oni razgovarali, ja sam nastavio da fotografišem i ćaskam s Merimom i Nadom. Muškom delu stola sam se pridružio tek kad se počelo poslovni razgovari.

Ned je pomenuo da ima završenu kratku studiju o *Gorskom vijencu* koju, bio je čvrsto uveren posle višegodišnjih gorkih iskustava sa engleskim izdavačima, na Ostrvu niko neće hteti da objavi. Palavestra ga je zamolio da mu pošalje rukopis, a da će on u Beogradu videti šta s njim može da uradi. Sigurno će ga objaviti Srpski PEN, ako nađe nekog ko će finansirati troškove štampanja. Dogovorili smo se da ja

prebacim tekst na kompjuter, pošaljem po nekome u Beograd disketu s kompletnim rukopisom, a da je sve ostalo Palavestrina briga. I on je svoj deo posla brzo i uspešno obavio, jer je studija *The Sabre and the Song. Njegoš: The Mountain Wreath* objavljena već sledeće godine, kao publikacija Srpskog P.E.N. centra, uz finansijsku pomoć Kredibel banke. Posle pet godina, knjiga *Sablja i pjesma. O gorskom vijencu* objavljena je i na srpskom, u prevodu Neda Goja i Jasne Levinger-Goj, u izdanju Nikšićkog "Oktoiha". Urednik biblioteke bio je Gojko Božović. Tako se jedna morbidna balkanska priča, zahvaljujući kafanskom ćaskanju, završila hepiendom.

Kad se Palavestra, po završetku kembridžske seminarske torture, vratio u London, predložio je da zajednički posetimo Hajgejtsko groblje i odemo na poklonjenje Dimitriju Mitrinoviću i, ako neko hoće, Karlu Marksu. Tu hodočasničku šetnju smo završili ručkom u upravo renoviranom pabu *The Gatehouse*, na vrhu hajgejtskog brega. To je najstariji i najlepši pab u Hajgejtu i neki tvrde da je na tom mestu još 1337. postojala zgrada sa sličnom namenom. Poznat je i po tome što je sazidan na samoj granici Londona i Midlseksa, tako da je opštinka granica prolazila kroz samu zgradu, pa je za jedan deo paba nadležna bila jedna, a za drugi druga opštinska vlast. Granica je pomerena nekoliko stopa tek 1993, tako da je danas *The Gatehouse* poslednji pab u opštini Kamden, kad se krene put severa. Da je u Beogradu, zvao bi se *Deram*, jer je godinama služio i za naplaćivanje drumarine. Tvrdi se da su se u njemu gostili Bajron i Dikens, i da je osnivački sastanak Hajgejtskog književnog i naučnog instituta održan tu 16. januara 1839. godine. Krajem 19. veka bio je poznat u celom Londonu kao lokal u kojem su se služili gigantski ručkovi. Sve to, i još mnogo šta može da se pročita u samom pabu, ako gost ne provede celo vreme buljeći u ono što jede i pije. Ručak nije bio "gigantski", mada sasvim pabovski pristojan. Mnogo je bolja bila večera koju nam je u stanu Kire Simića pripremila Merima, nekoliko dana kasnije. Nada Palavestra me je podsetila da je ta prava beogradska večera u Londonu počela punjenim avokadom, a Braca da je za stolom bila i Kirina koleginica, novinarka Slobodanka Ast.

Završna epizoda ovog mog fragmentarnog i nepouzdanog sećanja vezana je za Solun. Kad je u septembru 1995. čuo da ćemo na letovanje u Grčku, u Kaliteju, na Halkidikiju, i da ćemo, pre Kaliteje, provesti nekoliko dana u Solunu, odmah nas je obavestio da će i Selenići u isto vreme biti u blizini, u Haniotiju. Pošto je trebalo da u Solun stignu dan-dva posle nas, dao sam Braci telefon naših domaćina i zamolio

ga da im prenese moju molbu da nam se jave čim stignu, da bismo se dogovorili “za posle”. Predveče, dan pre našeg odlaska za Kaliteju, telefonom se javio Boba i pozvao nas na riblju večeru, u restoranu u centru grada, blizu hotela u kojem su odseli. Upravo su stigli, njegovim kolima, ali pošto ima nekih teškoća s nogama, vozači su bili slikarka Bosa Kićevac i njen suprug, profesor psihologije Milan Popović, s kojima će za dan-dva produžiti u Hanioti, gde imaju rezervisan smeštaj.

Naš domaćin, Zoran Ivanović, kolega moje žene i tada predstavnik fabrike nameštaja “Simpo” u Solunu, upravo je bio raspalio roštilj, na koji je pozvao i svoga gazdu, penzionisanog grčkog majora ili pukovnika, navodno vrlo zanimljivog čoveka, da se upoznamo. Objasnio sam Bobi zašto ne možemo da prihvatimo poziv, ali da će biti prilike i za riblje večere i za razgovore, kad se sretnemo na Halkidikiju. Pošto on nije znao broj telefona na koji bismo se mi njemu mogli javiti, uzeo je naš u Kaliteji i obećao da će nam telefonirati iz Haniotija, čim se smeste. Prošlo je nekoliko dana bez poziva. Pomišljali smo da je zagubio broj telefona, pa ne zna kako da stupi u kontakt s nama. Otišli smo do Haniotija, obišli sve plaže, tražili među parkiranim automobilima neki s beogradskom registracijom, raspitivali se u turističkim agencijama imaju li gostiju iz Jugoslavije. Od Selenića i njihovih prijatelja ni traga. Već prilično zabrinuti, jedno veče smo pozvali telefonom Predraga da proverimo ima li on kakvih novosti. Rekao nam je da su se Merima i Boba vratili iz Soluna, sami. Isto ono veče kad je bila riblja večera na koju nismo otišli, Bosa Kićevac se okliznula u kupatilu, pala i slomila nogu. Ne zna se koliko će dugo morati ostati u solunskoj bolnici. Pošto se ni sam nije dobro osećao, Boba je odlučio da se sa Merimom vrati u Beograd. Vozio je sam, od Soluna do Beograda, u jednom “cugu”. Stigao je smožden. Oseća se veoma loše. Treba da ide u Sremsku Kamenicu, na neke lekarske preglede.

Kad smo se iz Kaliteje vratili u London, vesti koje smo dobijali bile su pune teških, mrskih reči: rak, metastaza, operacija, nema nade... Već 27. oktobra sve je bilo gotovo. Valjalo mi je sestri i Merimi napisati izraze našeg saučešća.